

Riksdagens svar RSv 157/2021 rd – RP 222/2020 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 3 kap. 5 § i arbetsavtalslagen och 4 kap. 5 § i lagen om sjöarbetsavtal

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 3 kap. 5 § i arbetsavtalslagen och 4 kap. 5 § i lagen om sjöarbetsavtal (RP 222/2020 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet (AjUB 14/2021 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en utredning om konsekvenserna av lagen till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet före utgången av 2023.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av 3 kap. 5 § i arbetsavtalslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i arbetsavtalslagen (55/2001) 3 kap. 5 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 597/2018, som följer:

Riksdagens svar RSv 157/2021 rd

3 kap.

Arbetstagarens skyldigheter

5 §

Konkurrensförbudsavtal

Av synnerligen vägande skäl som har samband med arbetsgivarens verksamhet eller med anställningsförhållandet är det möjligt att genom ett avtal som ingås när anställningsförhållandet börjar eller medan det varar (*konkurrensförbudsavtal*) begränsa en arbetstagares rätt att i fråga om ett arbete som ska börja sedan anställningsförhållandet upphört ingå ett arbetsavtal med en arbetsgivare som utövar verksamhet som konkurrerar med den förstnämnda arbetsgivaren samt begränsa arbetstagarens rätt att för egen räkning utöva sådan verksamhet.

Vid bedömningen av om det finns synnerligen vägande skäl till ett konkurrensförbudsavtal ska hänsyn tas till arten av arbetsgivarens verksamhet och behovet av sådant skydd som beror på bevarande av företagshemligheter eller på specialutbildning som arbetsgivaren har ordnat för arbetstagaren samt arbetstagarens ställning och uppgifter samt andra motsvarande omständigheter.

Om den avtalade bindningstiden är högst sex månader, ska arbetsgivaren för bindningstiden till arbetstagaren betala en ersättning som motsvarar 40 procent av arbetstagarens lön. Om den avtalade bindningstiden är över sex månader, ska det till arbetstagaren för bindningstiden betalas en ersättning som motsvarar 60 procent av arbetstagarens lön. Bindningstiden får avtalas att vara i högst ett år efter anställningsförhållandets slut. Ersättningen ska betalas under bindningstiden med iakttagande av de lönebetalningsperioder som tillämpades medan anställningsförhållandet varade, om inte något annat avtalas efter det att arbetsavtalet upphävts. I konkurrensförbudsavtalet kan det tas in en bestämmelse om avtalsvite som utdöms i stället för skadestånd och som högst får motsvara arbetstagarens lön för de sex månader som närmast föregår anställningsförhållandets upphörande.

Arbetsgivaren har rätt att säga upp konkurrensförbudsavtalet med iakttagande av en uppsägningstid vars längd ska vara minst en tredjedel av bindningstiden, dock minst två månader. Rätten att säga upp avtalet gäller dock inte efter det att arbetstagaren har upphävt arbetsavtalet.

Ett konkurrensförbudsavtal binder inte arbetstagaren, om anställningsförhållandet har upphört av skäl som beror på arbetsgivaren. Det som i 3 mom. föreskrivs om begränsande av ett konkurrensförbudsavtals giltighetstid och om avtalsvites maximibelopp gäller inte en arbetstagare som på basis av sina uppgifter och sin ställning anses leda ett företag, en sammanslutning eller en stiftelse eller en självständig del av sådana eller anses inneha en självständig ställning som är jämförbar med en sådan ledande uppgift.

Ett konkurrensförbudsavtal är ogiltigt i den mån det strider mot vad som föreskrivs i denna paragraf. I övrigt tillämpas i fråga om giltigheten och jämkningen av ett sådant avtal bestämmelserna i lagen om rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (228/1929, *rättshandlingslagen*).

Denna lag träder i kraft den 20 .

På ett konkurrensförbudsavtal som har ingåtts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag tills ett år har förflutit från ikraftträdandet. Därefter ska denna lag tillämpas på avtalet.

Riksdagens svar RSv 157/2021 rd

Om en sådan ersättning som har avtalats i ett före ikraftträdandet av denna lag ingått konkurrensförbudsavtal och som avses i 3 kap. 5 § 3 mom. i den lag som gällde vid ikraftträdandet av denna lag har betalats eller börjat betalas avtalsenligt före ikraftträdandet av denna lag, ska dock de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet tillämpas på avtalet också sedan ett år har förflutit från ikraftträdandet.

Arbetsgivaren har rätt att inom ett år från ikraftträdandet av denna lag utan uppsägningstid säga upp ett konkurrensförbudsavtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

Lag

om ändring av 4 kap. 5 § i lagen om sjöarbetsavtal

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjöarbetsavtal (756/2011) 4 kap. 5 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 608/2018, som följer:

4 kap.

Arbetstagarens skyldigheter

5 §

Konkurrensförbudsavtal

Av synnerligen vägande skäl som har samband med arbetsgivarens verksamhet eller med anställningsförhållandet är det möjligt att genom ett avtal som ingås när anställningsförhållandet börjar eller medan det varar (*konkurrensförbudsavtal*) begränsa en arbetstagares rätt att i fråga om ett arbete som ska börja sedan anställningsförhållandet upphört ingå ett arbetsavtal med en arbetsgivare som utövar verksamhet som konkurrerar med den förstnämnda arbetsgivaren samt begränsa arbetstagarens rätt att för egen räkning utöva sådan verksamhet.

Vid bedömningen av om det finns synnerligen vägande skäl till ett konkurrensförbudsavtal ska hänsyn tas till arten av arbetsgivarens verksamhet och behovet av sådant skydd som beror på bevarande av företagshemligheter eller på specialutbildning som arbetsgivaren har ordnat för arbetstagaren samt arbetstagarens ställning och uppgifter samt andra motsvarande omständigheter.

Om den avtalade bindningstiden är högst sex månader, ska arbetsgivaren för bindningstiden till arbetstagaren betala en ersättning som motsvarar 40 procent av arbetstagarens lön. Om den avtalade bindningstiden är över sex månader, ska det till arbetstagaren för bindningstiden betalas en ersättning som motsvarar 60 procent av arbetstagarens lön. Bindningstiden får avtalas att vara i högst ett år efter anställningsförhållandets slut. Ersättningen ska betalas under bindningstiden med iakttagande av de lönebetalningsperioder som tillämpades medan anställningsförhållandet varade, om inte något annat avtalas efter det att arbetsavtalet upphävts. I konkurrensförbudsavta-

Riksdagens svar RSv 157/2021 rd

let kan det tas in en bestämmelse om avtalsvite som utdöms i stället för skadestånd och som högst får motsvara arbetstagarens lön för de sex månader som närmast föregår anställningsförhållandets upphörande.

Arbetsgivaren har rätt att säga upp konkurrensförbudsavtalet med iakttagande av en uppsägningstid vars längd ska vara minst en tredjedel av bindningstiden, dock minst två månader. Rätten att säga upp avtalet gäller dock inte efter det att arbetstagaren har upphävt arbetsavtalet.

Ett konkurrensförbudsavtal binder inte arbetstagaren, om anställningsförhållandet har upphört av skäl som beror på arbetsgivaren. Det som i 3 mom. föreskrivs om begränsande av ett konkurrensförbudsavtals giltighetstid och om avtalsvitets maximibelopp gäller inte en arbetstagare som på basis av sina uppgifter och sin ställning anses leda ett företag, en sammanslutning eller en stiftelse eller en självständig del av sådana eller anses inneha en självständig ställning som är direkt jämförbar med en sådan ledande uppgift.

Ett konkurrensförbudsavtal är ogiltigt i den mån det strider mot vad som föreskrivs i denna paragraf. I övrigt tillämpas i fråga om giltigheten och jämkningen av ett sådant avtal bestämmelserna i lagen om rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (228/1929, *rättshandlingslagen*).

Denna lag träder i kraft den 20 .

På ett konkurrensförbudsavtal som har ingåtts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag tills ett år har förflutit från ikraftträdandet. Därefter ska denna lag tillämpas på avtalet.

Om en sådan ersättning som har avtalats i ett före ikraftträdandet av denna lag ingått konkurrensförbudsavtal och som avses i 4 kap. 5 § 3 mom. i den lag som gällde vid ikraftträdandet av denna lag har betalats eller börjat betalas avtalsenligt före ikraftträdandet av denna lag, ska dock de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet tillämpas på avtalet också sedan ett år har förflutit från ikraftträdandet.

Arbetsgivaren har rätt att inom ett år från ikraftträdandet av denna lag utan uppsägningstid säga upp ett konkurrensförbudsavtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

Helsingfors 10.11.2021

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare